

શ્રી ગણેશાય નમઃ

શ્રી સત્ય સુગોષ નાટક સમાજ.

II
1921

14-5-1921

જરાસંધ.

નાટકનાં ગાયનો તથા સંક્ષીપ્ત સાર.

“ જ્યેન કંચાતી પરીક્ષા, કસોટીથી થાય છે;

“ તેમ દુર્જનવીર સજ્જન, નહી કદી પરખાય.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શ્રી સત્ય સુગોષ નાટક સમાજના માલિકો.

ફેબ્રુઆરીમાઠ અને બાનુશંકરની કંપની.

સુરત—પ્રીનસેસ થએટર.

લેખક

રામજીભાઈ નાગરજી (મહેતા) મું. વલસાડ.

પૃથ્વી પુત્ર ભૌમસુર મત્યાદીનાં કર્તા.

અર્ધ દહક રવાંધીન છે.

આવૃત્તિ ૩ જી. પ્રત ૨૦૦૦

સને ૧૯૨૦.)

(સંવત ૧૯૭૭.

પુસ્તક મા. ખુ. અ.ના ધી સુરત જૈન એ. પ્રી. પ્રેસમાં
મુશંકર નરભેરામ બ્યાસે છાપ્યું, ઠે. ખપાટીયા ચક્રા સુરત.

ક્રમ ૩. ૦-૩-૦

150

6-225

પાત્રોના યોજના.

પુરુષ પાત્રો.

- શ્રીકૃષ્ણ... ...શ્રી વીષ્ણુ ભગવાનના અંધાવતાર.
 બળરામ ...શ્રી કૃષ્ણના વડીલ ભાતા.
 જરાસંધ ...મગધદેશ (દક્ષીણ ખીઠાર પ્રાંત) નો રાજા
 કણ્ઠદેવ ...જરાસંધનો પાટવી પુત્ર.
 સહદેવ ...જરાસંધનો નાનો પુત્ર.
 કાળયવન ...કાણ્યવ નરેશ.
 અર્જુન } ...પાંડુ પુત્રો
 ભીમ }
 સીસાદીત્ય }
 ચીત્રરથ } જરાસંધના દેહી રાજાઓ
 મીનકેતુ }
 સુયકુંઠ ...સ્વર્ગમાં દેવતાઓનો મહાગાર ભુપ.
 મધુકર ...મંજરીનો પત્ની પ્રણયનો કાકો.
 સરોજ ...મંજરીનો આશ્રક પાછળથી સરલાનો પત્ની પ્રમીલાનો
 બંધુ અને સહદેવનો રમુન (મીત્ર)
 પ્રણય ...મધુકરનો ભત્રીજો પ્રમીલાનું પ્રેમપાત્ર.
 સમંત } ...જરાસંધના લશ્કરના ઉપરી.
 સરદાર }

સ્ત્રી પાત્રો.

- યમુનાદેવી...જરાસંધની રાણી સહદેવ કણ્ઠદેવની માતા.
 બદરીલા ...વીરપંજની રાણી.

સુમનમાળા ... જદ્રશીલાની પુત્રી સહદેવની પત્ની.

મંજરી ... મધુકરની સ્ત્રી સરોજની માથુક,

અમીલા ... સરોજની બહેન પ્રભુચતુ પ્રીતી પાત્ર.

અસ્તી } ... જરાસંધની પુત્રીઓ મહુમ કંસરાખની રાણી
પ્રાપ્તી }

સરલા ... સુમનમાળાની નીમકહસાલ ઠાસી પાછળથી સરા-
જની સ્ત્રી.

દેવગિતા યાદવો, ખોડુતો દાળ, કંચનીઓ સીપાઇઓ સર્પોએ
સ્થળ.

મથુરાં બહારતું મેદાન વીરગદ મગધ દેશ.

સમય.

દાપર યુગ.

અખીલ ઘણાંડમાં એક તું શ્રીકૃષ્ણ, જુજવા રુપથી તું પ્રકાશે
દેહમાં દેવ તું તેજમાં તન્વતું, શુન્ધમાં શબ્દ યમ વેદ બાસે
પવન તું પાણી તું ભુમી તું ભુવરા, વૃક્ષ યમ પુલી રહ્યો આકાશે
વીરીધ રચના કરી અનેક રસભુંડવા, શીવ થકી જીવ થયો એજ આશે
વેદ તો એમ વડે શુતી સાખકે કનક કુંડળ વીશે ભેદ નહોયે
ઘાટ ધડીયાં પછી નામરુપ જીવો. નીત્યે તો હેમતું હેમ હોયે
વૃક્ષમાં બીજ તું બીજમાં વૃક્ષ તું બેડે પર પરી એજ પાશે
જાણે નરસૈયો એ મન તણી સાધના પ્રીત કરે પ્રેમથી પ્રગટ થાશે

(નવસીંહ ગહેતો)

લેખકનાં હૃદય ઉદગાર.

નાટક એ દુનિયાનું દર્પણ અને જનરસલાવની છબી છે એ નીચમાનુસાર નાટક લખવું તે વૈદ્યાને તે પથ અશક્ય લાગે છે તો પછી મારા જેવાનું તો શું ગણું છતાં શ્રી પરગ્રુપણુ પરમાત્માની મહાત્મ કૃપાથી મેં મારી અલ્પમતી પ્રમાણે પ્રસ્તુત નાટક લખી રાજ-હંસ જેવા દયાળુ પ્રેક્ષક વર્ગની મધ્યે દષ્ટિ સન્નિપાત પ્રદર્શિત કરી લાગ્યશીત થયો છું. જેને માટે હું તે કૃપાળુ હી-તારનો અત્યંત આભાર માનું છું. જરાસંધનું ચરિત્ર એ અતિહાસીક તેમજ પૈરાણીક બાબત છે અને તેના જન્મ મરણની કથા જગ જાહેર છે પરંતુ તેના સત્યતા માટે મને શંકા છે. વળી આ પ્રથે મને બનસમાજની રૂચી અનુકુળ કરવા થોડીક બાબત કલ્પનાશક્તિથી મોશ્વર કરવામાં આવેલ છે અર્થાત્ કલ્પદેવે પોતાની માતા યમુના દેવીની આંખો ફોફી તેને બારની ગાડીમાં બેઠી બુલમ કરે છે અને પોતાના લઘુ બંધુના હાથનો નાશ કરે છે વિષેરે બાબતમાંથી ચતુર પ્રેક્ષક નીતીનો સાર ગૃહણ કરી અનિતીને મુકી દેશે તેમજ મારી કંઈ પણ છુત્તચુક હશે તેને દરગુજર કરી હદરદાન પ્રેક્ષક ચોખ્ખા ન્યાય આપશે વળી શ્રીકૃષ્ણ જેવા પ્રજુરૂપ મનાતા અને વિશ્વમાં પુંજતા પુણ્યાર્થી પુરુષને કેક નાટકકારોએ બીજા બીજા સ્વરૂપે બતાવેલ છે એટલે કે વીહારી માને ઉન્માદી અવસ્થાની કેરેક્ટ લખી તેના મુળ આશયને છુપાવી લોકચેષ્ટાને પ્રાપ્ત કરેલ છે. પરંતુ અમે તે દીસાથી બુદ્ધિજ દીસા પકડી તેના હૃદય સિદ્ધાન્તો સંપૂર્ણ તો નહીં છોંટી પડી ચિત બતાવી શક્યા છીએ. જરાસંધ પિતા શ્રી બહદ્ર રાજના અવસાન પછી અખતનથીન ચંદ્ર ચક્રવર્તી પદ મેળવવા દુનિયાના પ્રત્યેક શુભ ઉપર

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાભિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૨૨૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ યરભંધ - ગાયનો

વિષય ૬ - ૧૨ - ૪

જીવ મેળવી વીજ્ય વાવડો ફરકાવતો વીરગઢ સુધી આવ્યો. છે વીર
મદનો વીરધ્વજ મુકીબર માણસો લઈ એની સામે લડ્યો. પરંતુ-
જરાસંધે ક્ષણમાત્રમાં તેનો વધ કર્યો ચતુરનું મસ્તક લઈ ધમંડી
ઉદમાર બોલતો અને કાપીત થયેલ જરાસંધ રણજીતીમાં જ ઉભો છે
અહીંથી પ્રસ્તુત પ્રયોગનો પ્રારંભ થાય છે. અરુણ સી. કર્તા.

પ્રારંભ પ્રાર્થના.

દેવાંગના તથા વિષ્ણુ ભગવાનની પ્રયોગ સળંગે ચર્ચા

પ્રવેશ ૧—સ્થળ રણજીતી

વીરધ્વજનું કપાલનું મસ્તક લઈ ધમંડી ઉદમાર બોલતો જરાસંધ
તેને વૃક્ષની ડાળે લટકાવવા જાય છે, અહીં ભદ્રશીલાનું આગમન પો-
તાના પતીનો નાશ કરનાર જરાસંધથી તકરાર, સીંગતી ઉપર ઉદારતા
જલવી જરાસંધ કાંઈ દબાવે છે. રણજીતીમાં આવેલી ભદ્રશીલાને
વીરધ્વજનું ધડ તથા મસ્તક આપી વિદાય થવા કહે છે વેર નિમીત્તે
નિકળેલી વીરાંગનાનો કાપ, સાથે ફાંધેલો જીભીસાપ સાંત પડેલો
કેળાગની પુનઃ પ્રગટે છે. ભદ્રશીલા સામી તલવાર ખેંચી લે છે.
સુમનમાળા તથા દાસીઓની મદદ જરાસંધ હાથે ભદ્રશીલા તથા સુમ-
નમાળા કેદ.

ટૂંકો.

પ્રવેશ ૨—સ્થળ મહુકરનું મકાન.

યોવન મદમાં મગકાતી મંજરી સરોજના આગમથી આશ્ચર્ય
નાટકની સરખાત બાદ પ્રજ્વળના આવવાથી મહારાટ મંજરીની સુકિત
થી પ્રમીલાને બચાવવાનું સરોજ પાસે પ્રજ્વળે લીધેલું વચન સંતોષકારક
બીજી બાદ પ્યાર વિનોદ, મહુકરને આવતો જોઈ ઉભરનું મહારાજું

સરોજને સ્ત્રી બનાવી ધંદીએ દળવા બેસાડવું. પારકી બામડીને દમતી
જેમ મધુકરનું ચમકવું અને મોહીત થવું. જેથીકાના ચમત્કારથી
મંજરીને દુધ ગરમ કરવા મોકલવી બામડીથી સરોજને મધુકરનો
બનાવટી જામેલો રંગ

પ્રવેશ ૩—સ્થળ ફરબાર.

પોતાના મનથી ચકવતી શ્રેયેશો જરાસંધ પ્રુશાલીના પ્રસંગમાં
સેવકોને વહેચેલું ધનામ, બદ્રશીલા તથા સુમનમાળાનું દેહી હાલતમાં
આવવું બદ્રશીલાને વહેલમાં કામિકાજ કરનારી દાસી બનાવવા જરા-
સંધનો વિચર બદ્રશીલાન, તિરરકાર મુકત ઉદ્દ્યાર સુમનમાળાની
કર્ણદેવ માટે કરેલી માગણી સુમનમાળાએ તેનો આપેલ જવાબ કે

હંમલી મોતી તજીને, કાચને ચરતી નથી.

ચકોરી અમૃત વીના, ખીજું મહણ કરતી નથી

નીશાચરોની પ્રીત, ક્ષત્રાણી કદી કરતી નથી

સીંદની બાગા દહાપી, ચાનને વરતી નથી

જરાસંધનું ઉરકેરાવું. અને પુત્ર સાથે હસ્ત મીલન કરવા જવું.
સહદેવે કરેલો અટકાવ જરાસંધે તેનું કીધેલું અપમાન, સુમનમાળાની
વૃત્તિમાં પરિવર્તન અને સહદેવને વરવા કરેલો નિશ્ચય, બદ્રસીલાનું શીર
છેદ કરવા જવું, ચમુના દેવીનું વચમાં પડવું પત્ની પત્નીની તકરાર
જરાસંધનો જીલમ, શ્રીકૃષ્ણનું પ્રગટ થવું કર્ણદેવને બદલે સહદેવસાથે
સુમનમાળાનો હસ્ત મેળાપ, બદ્રશીલાનો છુટકારો, જરાસંધ તથા
કર્ણદેવનું શ્રીકૃષ્ણપર આક્રમણ બળરામ તથા યાદવોની મદદ કર્ણદેવ
શ્રીકૃષ્ણ તથા બળબદ્ધ ઉપર ઊડેલું તીર, શ્રીકૃષ્ણએ મુઠસન દેખવું
ચક તથા તીરની લડાઈ રૂબરૂ

પ્રવેશ ૪—સરોજનો અવાજ

પ્રજ્ઞા પ્રમીલાના નિદેષિ પ્રેમ એકમા સરોજને મનમાં પડેલો જોઈને હીંમતથી હીંમતીનું નાટક બતાવવા મંજરીને તેડવા જવું પ્રજ્ઞા પ્રમીલાનું પ્રેમ લહરીથી વિદાય થવું.

પ્રવેશ ૫—સ્થળ વિદાય સુવન.

અખીએ અંજે સુમનમાળાનો વિનોદ, સહદેવને દુરથી આવતો જોઈ સરમાવું, સખીઓનું વિદાય થવું પ્રેમી સુગવતા પવિત્ર પ્રેમની તથા હૃદય કુંદનની કસોટી સરોજનું આમમન કર્ણદેવની દુષ્ટતાના સમાચાર સુમનમાળાને ગુપ્ત સ્થાનમાં છુપાવવું, સરોજનું અંજી બની ઉભા રહેવું અરલા સાથે અદ્ય સમય માડો મરકરો આપ આ અસમ બાજે કર્ણદેવ સીપાઈ સાથે પ્રવેશે છે, સરોજ સતીનો ડોળ કરી તકરાર કરે છે. છેવટે બગાટકાર સરોજનું પ્રગટવું કર્ણદેવનું કાંધીત થવું, સરોજનું મલકાવું. દેખો.

પ્રવેશ ૬—સ્થળ જરાસંધનો મહાસંધ

શ્રીકૃષ્ણ ઉપર વેરની ધુનમાં જરાસંધ કંસરાજની વિધવા અંજી અસ્તી તથા પ્રાપ્તિનું પ્રવેશવું, જરાસંધના કાંધમાં શક્તિ થવું જમાનતું વેર હેવા શ્રીકૃષ્ણ ઉપર ચડાઈ યમુના દેવીએ શ્રીકૃષ્ણથી વેર બાંધવા કરેલી મનાઈ યમુનાદેવીનો તીરસ્કાર, છેવટે પીના ધુનનું મથુરા ઉપર મેરો નાંખવા વિદાય થવું યમુનાદેવીએ એઓના બચાવ માટે સહદેવને મોકલવું.

પ્રવેશ ૭—સ્થળ સરોજનું મલકવું

પ્રજ્ઞા પ્રમીલાની પ્રેમચેષ્ટા, મંજરીરૂપમાં સરોજ સાથે મુખેસે મુખે મધુકર, સરોજનું મલકવું, મધુકરની જોળાપી કાઢી સંગ્રામમાં પુરવે.

મંજરીનું આવવું, આસકમાથુનો આનંદ, સંડોસનું ખારણું તોડી મધુકરનું નવીન કૌતક દેખી ચમકવું, પોગળનું કુટવું, મધુકરના હૃદયમાં સળગેલી ઝનુનની આગ, જેટ્ટીકાના ચમકારે આસક માથુ કની ભાગમભાગા.

પ્રવેશ ૮-સ્થળ મથુરાં બહારનું મેદાન

મામા કંસના નાશ પછી પોતાને જે કાર્ય કરવાનું છે તે વિચારના સાગરમાં શ્રીકૃષ્ણ ઓલાખાતું મન, બળદેવ તથા યાદવોનું આગમન જરાસંધે મથુરાં ઉપર ઘેરો નાખ્યાના આપેલ સમાચાર સાંભળેલીનો ઉપકાર માની દેશભક્ત શ્રીકૃષ્ણના હૃદયકુંજમાંથી દેશની ધૃવિત્ર ભક્તિ માટે અમૃતસમાન નીકળતા ઉદ્ગાર.

હરીશ દેશની ભકતી જગતના સુખને માટે

બતાવીશ આત્મની શકતી પ્રજના સુખને માટે

આપે સર્વદા જે નરમહિં, નીજ દેશની ભકતી

તેવા વીર રત્નોની છેવટ થાય છે મુકતી,

યાદવોના સુખમાંથી શ્રીકૃષ્ણ ઉપર ધન્યવાદરૂપી પુષ્પની વૃષ્ટી, બળરામે હધુ બંધુના મર્વોત્તમ વીચારના સ્થંભને મજબુત કરવા આપેલી પુષ્ટી, દાનવોનાં વૃંદને લઇ જરાસંધનું આવવું, શ્રીકૃષ્ણનાં કોષ અંગારનું પ્રગટવું, સામસામી તકરાર, પ્રતીરૂપધીઓની શકતીની હરીફાઇ, દેવ તથા દાનવોની ભયંકર લડાઇ. જરાસંધનો વધ કરવા બળરામનું ઉછળતું હળમુશર, શહદેવની વીનંતીનો પોકાર, જરાસંધનો અપહો અચાર.

દેવલો.

(સંદર્ભ)

મથુરા ઉપર વારંભવાર આક્રમણ થવાથી શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુએ પ્રજાની સુખશાંતિ માટે તથા પોતાના કુટુંબને નીર્ભય બનાવવા અર્થે દ્વીરસાગરમંથ બોહવાર નામનું શહેર (દ્વારિકા) વસાવ્યું અને ત્યાં પોતાની સંઘળી રેખા તથા કુટુંબને નિવાસ કરાવ્યો જરાસંધે શ્રીકૃષ્ણ સન્મુખ શીથુપાળ, દંતવક્ર, રકમી ઉર્ફ (રકમયે) ઇત્યાદિ દાનવી શુરોની મદદથી સોળ વખત સંગ્રામ કર્યો, પરંતુ હરાવખતે તેને પરાજય થયો જેથી જરાસંધે કામુક્ષના મ્હેચ્છ રાજા કામ્યવનને પત્ર લખી મદદ માટે બોલાવ્યો છે. મીત્રને મદદરૂપ થતા કુરુ કામ્યવન રાક્ષસી સેના સહીત પધારી જરાસંધના મદાગ્રયને શોભાતી રચો છે. એ આંનદી પ્રસંગમાં કંચનીએનો નાય તથા મદીરાપાન વીગેરેનો રંગ ઉડતો જણાય છે અહીંથી બીજા અંકની શરૂઆત થાય છે.

અંક ૨ બીજો.

પ્રવેશ ૧—રચળ મહેલ.

નાયરંગ તથા મદીરાપાન, નિવાસ થયેલ જરાસંધ કામ્યવનની મદદથી પુ : શ્રીકૃષ્ણ ઉપર ચડાવેલી તૈયારીમાં, કર્ણદેવને નય : ક્ષા માટે તથા ગાંધીએ પાસે બીજા બીજા જાનના કામ દેવા તરીકે કેટલીક સુચના, યમુનાદેવીનું જરાસંધને હજી પણ શ્રીકૃષ્ણથી લડાઇ ન કરતાં જાંપીને બેસવા કીધેલી વીનંતી તથા કામ્યવનને પાણું બવા માટે સમજાવવું, મદમત રાક્ષસોનું મદમાવું અને લડાઇ માટે ઉડતું

ટપ્પો.

પ્રવેશ ૨—સ્થળ મધુકરનું મકાન.

ચૈદમા રત્નના પ્રભાવે મંજરીને મધુકરેલેલ શુ સુધારવી, સરોજનુ આવવું અને નોકર થઈ રહેવું, મરકાપ્રજ્ઞાદ નાથ ધારણ કરનાર સરોજના મુખમાથી નીકળતી મધુરી વાણી કે,

મરકો લગાવે તેજ માણસ જગતમાં ફાવે સદા
હાજી હા બણનાર હરકોઈ, કામમાં આવે સદા
મરકો લગાવીયે શેઠને તો શેઠ પણ હરખાય છે
માગ્યા વીનાં ચુકવે પગાર, તો કામ મજાનું થાય છે
પ્રમીલાનું પ્રણયને મેળવા આવવું મધુકરે તેને અટકાવવું કે
કાષ્ટ કુ જતીહે ધરમે, ગાલ અછાંછિ સંજુરી
છળી તુમચી ચાંચલી, તું કુંજાચીરે ચોઈરી
જોઈ થાને તોર, માફ સીતકું સીરાય છે
ચાલ થઈ જા દુર દ્યો આ કામ મજાનું થાય છે,

આગસ્ટ પડેલો મધુકર પ્રમીલા માટે પાણી લેવા જાય છે, બાદ પ્રણયનું આવવું, પ્રણય પ્રમીલાની ગોળી, પ્રણયનું સ્ત્રીરૂપ થવું, પ્રમીલાનું ચાલ્યા જવું, મધુકરનું પાણી લઈ આવવું, પ્રણયનું પ્રગટવું, મધુકરનું સરમાવું. લે લાગુ સુધરેત્રી મંજરીને ઝાડું કાઢતો સરોજ નજરે પડે છે સરોજ સયે મંજરી ધર ઝોડી બહારગામ ઉપડે છે.

પ્રવેશ ૩—સ્થળ કારાગાર.

ચંદ્રચંદ્ર શીલીદીપ્ય મીનકેતુ વીજેરે રાજચો પાસે હર્ષદેવ બીજી બીજી જાલનાં કામ લેવા જુવમ ગુજરે છે, યમુનાદેવી પુત્રને અટકાવે છે, માતા પુત્રને વાદવીવદ, બાદ હર્ષદેવની માતા પ્રત્યે કુરતા, યમુનાદેવીની આંખ ફેડરી. રંજી.

પ્રવેશ ૪—સ્થળ વીનોદ ગૃહ.

સુમનમાળા તથા સહદેવનો નીમળ પ્રેમ, સરોજ યમુનાદેવીની આંખ
ફાડવાના સમાચાર લાવેછે, સુમનમાળા મુંડીત થાયછે. સહદેવના રદ
વપર વજ્રધાત, માતાને ભારતી ગાડીયે જોડી દુખદેનાર કર્ણદેવના પળ
મંથી છોડાવા જવું, સુમનમાળાનું જન્મત મવું, અને સ્વામીની મદદે આવું.

પ્રવેશ ૫—સ્થળ રાજમાર્ગ.

ભારતી ગાડીમાં જોડી માહે વીરાજીત યયેષ કર્ણદેવ, યમુનાદેવીઉપર
ચાણુકનો આર, ભયંકર ત્રાસ, યમુનાદેવીનો વીલાપ તથા રાક્ષસીપુત્રપર બોધ,
જાતીશે મારથી દુખી થવું અને અંતરના ઉમરાનું બહાર નીકળવું. કે,

માણુ સદા જોવી કૃપા, તે જગતના શીરતાજની

તારા સમા પુત્રો બદલ, ઇચ્છું કુ રહેવા વાંછણી

માતા ઉપર ગુજરતા જીલમનો સહદેવ કરેલ બટકા, યમુનાદેવીનો
બચાવ બંને બંધુમાં તકરાર, છેવટે લગાઇ દમગામ કર્ણદેવના કૂર
અનુચરોનું આવવું, સહદેવને કપટથી પકડવું, અને તેના હાથને
કાપવું. યમુનાદેવીનો ક્રોધ લાપ, સુમનમાળાને કેદ.

ટેબલો.

પ્રવેશ ૬—સ્થળ ગામ બહારનો સીમાડો.

મંજરીની શોધમાં નીકળેલો મધુકર, પ્રણય પ્રમીલાનો ગુપ્ત
વીનોદ, મધુકરનું મળવું, મંજરીને શોધવાની મુશ્કેલી રચવા ઉંટવછંદને
સાહીત્ય લેવા પ્રણય પ્રમીલાનું જવું. સરોજ તથા મંજરીનું આવવું,
મધુકરે મંજરીને ઘેર પાછી લઇ જવા બતાવેલો દમ્ભ અને સરોજ
સાથે કુસ્તી, મધુકરની હાર, કળું મોહું કરી વાંદરો બનાવી બંનેનું
પહાર મવું. પ્રણય પ્રમીલાનું આવવું, મધુકરનું મુખનું જોષ હજવું.
છેવટે મંજરીની શોધમાં ત્રણેનું ઉપડવું.

પ્રવેશ ૭—સ્થળ ગાંધમાદન પર્વત.

દાનવોનાં ત્રાસથી ત્રાસેલા ખેડુતોને શ્રીકૃષ્ણએ આપેલી ધીરજ. ખેડુતોનું દાનવોના સંહારઅર્થે શ્રીકૃષ્ણને મદદરૂપ થવું, બાદ કાળ ચવથી તરાર અને લડાઇ, શ્રીકૃષ્ણ તથા બળરામ ખેડુત વીરોનું ભાગવું, કાળચવનનું પુઠળ પડવું, મુચકુંદને પીનાંબર જોડાડી શ્રીકૃષ્ણ છુપાવું, કાળચવને મુચકુંદના શરીરપર કીધેલ લતાપ્રહાર, મુચકુંદના આપથી કાળચવનનું ભરમ થવું. શ્રીકૃષ્ણએ મુચકુંદને આપેલ મોક્ષ. બાદ જરસંધિ તથા શ્રીકૃષ્ણની ભયાનક લડાઇ, શ્રીકૃષ્ણનું ભાગવું અને પર્વત ઉપર ચડવું. રક્ષસોએ પર્વતને સગમાવવો જરસંધિ શ્રીકૃષ્ણ ઉપર ફેંકેલી છુટી મદા, સુદર્શન ચક્રએ તેને ભાંગી તુડા કરવા, શ્રીકૃષ્ણનું અદ્રશ્ય થવું, જરાસંધની આશ્ચર્યતા.

રખલો.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧--સ્થળ જેલખાનું.

કેદમાં રીખાતી સુમનમાળાના પ્રેમની કહ્યુંદેવે કરેલી માગણી, જાનમા તીરકાર અને હુયના નીકળેલા ઉદ્ધાર કે.

પતી મની હૃદય જેને; અપાયું તે અપાયું છે
કે કાળજી ફાટનાં સુધી, ન બદલે જે છપાયું છે.

કહ્યુંદેવનો જીલ્લમ, સુમનમાળાએ બે ધડીની માગેલી મહેતલ, કહ્યુંદેવનું જવું. જેલની દીવાલ તોડી નીમકહલાલ દાસી ચરલાનું પ્રવેશવું, સુમનમાળાનું તેની સંગે છટકવું, કહ્યુંદેવનું તેઓતે પકડવા જવું.

પ્રવેશ ૨—પહાડી જંગલ.

હાથ વીના દુઃખી થતા સહદેવનું કદપાત, સુમનમાળાનું દીવાની હાલતમાં આવવું, સ્વામીને જોઈ વિલાપ, કદપાત, દુર્ભાગ્યે અહીં અજગરનું નીકળવું, અને તેને ગળવું, સુમનની કારમી ચીસ, સહદેવનું મુરછીત થવું, કર્ણદેવ હાથે અજગરનો નાશ સુમનનો અચાનક સ્ત્રીપા ધઓનું મુકામે લઈ જવું, બાદ સહદેવે પીવા માટે માંગેલું પાણી, કર્ણદેવે તેને પાણી બતાવી સતાવે, સરલાનું આવવું, સહદેવને સતાવનાર કર્ણદેવને મારેલું તીર, બાદ પસાર થવું. કર્ણદેવનું ચક્ર ખાતા એક નાગ ઉપર પગ પડે, નાગે તેને ડંચ મારે, કર્ણદેવનું મોત રથમાં બેસી બીમ, અર્જુન તથા શ્રીકૃષ્ણનું આગમન, વીચીત્ર લીલા જોઈ પાકું પુત્રોને ઉપજેલી આશ્ચર્યતા, શ્રીકૃષ્ણ કૃપાથી સહદેવને પુનઃ હાથની પ્રાપ્તિ, બાદ મગધદેવ તરફ પ્રયાણ.

પ્રવેશ ૩—રથજી જરાસંઘનો મહેલ.

શ્રીકૃષ્ણનું મોત થયું સમજી જરાસંઘનું દુલાવું કર્ણદેવના મરણ સમાચારથી દીલમીર થવું બાદ આલ્મણ વેસે બીમ, અર્જુન તથા શ્રીકૃષ્ણનું આવવું, બાદ પ્રગટવું અને બીમ, અર્જુન તથા શ્રી વાસુ પુત્ર બીમસેનના દેશ માટે નીમંજી ઉદગાર કે

પાંડવ તથા અવતાર થયો છે. ધર્મને સંસ્થાપવા

હરીએ અમે જગતમાં સદા અધર્મને ઉથાપવા

લોક સેવામાં અમારી જીદગી આ જાય છે

પુરુષોત્તમ જન પડેલો દુનીયા મહી કહેવાય છે

દેશભક્તિનું સદા આ, શીશમાં ગુમાન છે

ધર્મ ઉપર બીમનો ખસ પ્રાણ પણ કુર્યાન છે

જનુમાંથી મિત્રનામતાવી અબુને બીમ તથા શ્રીકૃષ્ણને રહેવામાટે
આપેલ બલગ મુકામ યુદ્ધ માટે એક માસની નીધોર કરેલી સરત

પ્રવેશ ૪—સ્થળ સરોજની બાંગી તુટી ઝુંપડી

સરોજના ત્રાસથી ત્રાસેલી અને દાગીના વેચી બીખારણુ બનેલી
મંજરી વિચારના તરંગમાં કડક બંજાલી સરોજનું આવું. ખાતાનું
કંઈ ન હોવાથી મંજરી ઉપર જીલમ બાન, ગામમાં કોઈ શેઠીવાને
ત્યાં ધાડ પાડવા જવું. મધુરકર તથા પ્રજ્ઞ પ્રમીલાનું જીટ વેદરૂપે
આવું, મધુરકરની નામચીત દવા માટે તારીફ.

મારી દવા ખાનારને જીટ રોગ ઉત્પન થાય છે

પેટમાં જે જાય તે, રામ બોલો થઈ જાય છે

બાદ સોમલના પડીકા લઈ બાખરીમાં નાખી મંજરીએ સરો
જને મારી નાખવાનો વિચાર, સરોજનું આવું, પ્રમીલાની વીન
તીથી પ્રજ્ઞ હાથે સરોજનો થયેલા બચાવ. મંજરી ઉપર ઉપજે
લો ધીકાર, બન્નેનું સુધરવું મધુરકરનું પ્રગટ થવું, જીમની મારી,
પ્રજ્ઞ પ્રમીલાનો હરત મેલાપ.

પ્રવેશ ૫ સ્થળ મદલ અખાડો.

જરાસંધને શ્રીકૃષ્ણનો સદેશો લઈ સહદેવનું આવું, પીતા પુત્રને
અળખુદિ ઉપર સ્વાલ જવાળ અને વાદવિવાદ, છેવટ બીમ સાથે યુદ્ધ
બીમનું બાગવું, શ્રીકૃષ્ણ આવું અને બાગીજતા બીમને સમજાવવું
પુનઃ જરાસંધશ્રી ગદાયુદ્ધ શ્રીકૃષ્ણની સાનથી જરાસંધનો તથા, કાળે
નોર્કે લેઈ જવા કરેલો યત્ન, યમુનાદેવીના પતીવ્રતાના પ્રભાવથી કાળનું
હોપ થવું, બાદ જરાસંધ તથા કર્ણદેવનો ઉદ્ધાર, શ્રીકૃષ્ણની કૃષ્ણની
યમુનાદેવીને પુનઃત્રની પ્રાપ્તિ, સર્વે જીવોને સહદેવે કેદ મુક્ત કરવું
શ્રીકૃષ્ણએ સહદેવના શીરચ્છાવેલો મગધ દેશનો તાજ, સર્વેને પાંડવોને
ત્યાંજ સુયત્ર માટે આમંત્રણ, રમુજી સરોજનો સરલાથી હરત મેલાપ.

સમાપ્ત

જરાસં

નાટકનાં ગાયનો

મંગલાચરણ

દેવાંગનાઓ—

(૧)

શ્રી ત્રાતા સુખન શાતા વિશ્વ વિધાતા
ક્ષીતી રક્ષકે ગુણના શાતા આ.....શ્રી
તુ અભેદ તું અભેદ વિવોધ વદે વેદ
આદી અનાદી તું અખંડ સત્ય ચિત્તને આનંદ
શાંતી દાતા ભ્રાંતી ક્ષાતા આ.....શ્રી

સત્પી

વીજું—કીંકર છું કીરતારનો કમળાકાન્ત મમ નામ.

વિશ્વરૂપી આ દુર્ગની રક્ષાએ અમકામ.

દેવાંગનાઓ—

(૨)

ઢાલા વિશ્વના વીહારી સુખકારી કળાતરી ન્યારીન્યારી
ધર્મપાળ તું ગોપાળ રક્ષણ કરે છે આ બ્રહ્માંડનું—ઢાલ
જ્યારે અધર્મીઓ ધર્મ સંહારે ત્યારે કરનારો ઢહાર
દંભી દાનવના દર્પ દલન કરી કરનારો ઠાર
કેશવ કીરતારતું ભકિત આધારવું
તારી સકિત અપાર.....રક્ષણ કરે છે—ઢાલા,

મંજરી—

(૩)

રહીયાળું મારું જોખન પુલ રસીકવીણ
 ખીલી ખીલી કરમાયે (૨)
 મીઠું સુવાસીક રહેકી રહું છે રે.....(૨)
 પ્રેમી જમરને ચઢાય રસીકવિણ (૨) ખીલી
 અંગ અંગથી લહેકી રહું છે રે.....(૨)
 કંચુકી કસ તુટી જાય રસીકવીણ
 ચોળીના બંધ છુટી જાય (૨) ખીલી

મંજરી શરોજ—

(૪)

પ્યારા પ્રેમે પધારો ઉમંગમાં
 રમો રસીયાળ આજ રતી રમમાં—પ્યારા
 પ્રીય પ્રેમની તું ખાણુ, તું છો ચતુર સુજાણુ (૨)
 જાવો શરમાવો ઠાલા મારો શું નયનખાણુ—પ્યારા
 બહાલી આમ શું રીસાઈ, છણકો તારો ના રહેવાય (૨)
 શાને મંજરી શરમાય, હવે લાગુ તને પાય.

(આ શું પગે પડે છો)

(ત્યારે પણુ કરું શું.)

આવો બેટો રસીયાળ સું રંગમાં—વલા.

મધુકર શરોજ—

(૫)

મધુકર—તારી મારી જોડી તું ઘોડી હુ ઘોડો છું ઉતરેલ દામનો
 છું મોંઘા દામનો અરળખી ગામનો

સરોજ—જ જ તું શુ મારે કામનો—તારી

જલથી તમારી આવી ઠગાઇ

મધુકર—ચહેરો તું જોઇ ચુલકામનો—તારી,

મધુકર—રીસાઓ શા .

સરોજ—ફાંકો વટાણા માનતો નથી ભુંડી રાંડને—તારી.

કંચનીઓ—

(૬)

યાર તો જયું ગોયું ગોતારીઓ ચારે (૨)

સુનોડીયલો જંગલમે ગુમરે—(૨) ચાર

ડાબે હાથસે તોજણ વારે

અંચણ સામુ ન્યારે—યાર

આયું ને અવયું સેકુ કહે તો

ખીરકે પટતે હારે —યાર,

જલ જમુના યે ચારે ગૌધન ચારે ગોપીયું હારે હારે...

હકડીરે ગોપી વીણા વગાએતી

બધ ધુંધટ મઝાન્યા રે.....યાર

પ્રમીલા—

(૭)

છું ભાડકી ને ખોસકી હું બણતી ગણતી નાર

શીખી ગઇ છું હવે તો ચોપડી બે ચાર.....છું

પ્રેમ કવીતા પ્રેમ દુહાને

પ્રેમ પાઠ મંત્ર જંત્ર તંત્ર બણી આવાર.....છું

પ્રેમી પ્રણયને પ્રેમ ધસારે

બતાવી હાવભાવને કરે હું દાર.....છું

પ્રશ્ન—પ્રેમીલા—

(૮)

પ્રેમીલા—પ્રીયતમ છેડોને શાને દ્યો મારો કેડો (૩)

પ્રશ્ન—મનહર મેના પોપટ છું બેનડો (૩) પ્રીયતમ

પ્રેમીલા—જુહી તમારી પ્રીતી.

પ્રશ્ન—તું પ્રીતીની આ રીતી.

પ્રેમીલા—હું બાળી બોળી છું નાર

પ્રશ્ન—મૈનો દીલદાર.

પ્રેમીલા—ઢેવાના હાર શાને સરમાવો ધુતારા મુકી
દીયો મારો છેડો (૩) પ્રીય

સુમનભાળા સખીઓ— (૯)

સેખીયો—મન હરણી તું કૃષ્ણ કૃપાએ પરણી ન સરમાવ
આવ આવ (૨)

સુમન—પ્રીય પહેનો હવે કેડો મારો છેડો ન સતાવ
જાવ જાવ (૨)

સખી ૧—પરણ પહેલા સરોવર તીરે બરવા મધતી પાણી
મારમમાં મોહનજી મળતાં હું તો બહુ સરમાણી—હવે

સખી ૨—બાર વરસની હું બાળાને મળીયા દેશવ કાગા
મોહામાં એક દાંત મળે નહિ કાંવા બેઠા બાળા—હવે

સખી ૩—પરણી બ્યારે પ્રીયતમ સંગે પહેને પોરે રીસાણી
રાત પડીને આવ્યા રંગે રસીયાથી રંગાણી—હવે

સુમનભાળા ૪—ચોરીમાં બેઠી પીયુ સંગે મનમાં બહુ મલકાણી
મંગળ સુત્ર સુધીને સહીયર વાલીમથી વેચાણી—હવે

સુમનસહદેવ—

(૧૦)

સખીઓ

સુમન—બેનો મને છોસી જાઓના (૨)

જે જે સખી કાણુ આવ્યું છે મારા બાપમાં
યોવનના માળી લુટે કુધવાડી ખીલી કળી સારી
જઈએ વારી વારી બલીહારી પ્યારી—કાણુ

સુમન—કુસુમ કળીઓ જોઈ મનકું ઢરખાય છે,

સહદેવ—ભમરોએ કળીઓને મ્હાય છે

સખીઓ—જોડી મળે છે કવી મેના પોપટની બોલે શ્રી ગુમરાજ

સુમન—બેનો આ છે પ્રણામ

સહદેવ—જાઓ સુખેથી ધામ.....કાણુ

(૧૧)

સુમન સહદેવ—ગાંધિય ત્રીત નીભાવજો.

સહદેવ—ઉર અંદેશો નવ લોવજો

સુમન—કાયા તારથી કીધી બધન તોડીના લલસાજો.

સહદેવ—હૃદય રાખું તમ પ્રીતમા પ્યારી

સુમન—જડે બલીહારી પ્રીયતમ પરવારી.

સહદેવ—ચાલો.

સુમન—મન મ્હાલો આ.....મન

ચમુનાદેવી—

(૧૨)

હું પદ છોડો મતીલા એ હું પદ છોડો
 ફામટ ફાંફા મારે શું મુરખજનો.....હું પદ.
 મૃગજળ પીવા મોથ્યા શું જાઓ
 લોહ ચુરણ મદ શીદ પચાવો
 આખો છતાં અંધ ના જનોરે.....હું પદ.
 ચંદ્ર સુરજ સુરે પ્રભુ આધિન છે
 પ્રેત્યેક પ્રાણીઓની મતી દીન છે
 તો પછી માનવ ના બુધોરે.....હું પદ.

પ્રજ્ઞય પ્રમીલા—

(૧૩)

પ્રજ્ઞય—ઢાલી મારી શાણી સુશીલ ભર્થા આજે

ખોત્રે હું ઘટનો પટ માન સમ છે--ઢાલી

પ્રમીલા—પડી પુડે વેરણ ચક્રને રાંઠ એવી

મને દાખે શરમ મારા સમજે--ઢાલી.

પ્રજ્ઞય—ખીલી જીવાની તારી દેખું અહો ભાગ્ય મારા

પ્રમીલા- હજુ બહુ વાર ખીલવાને રહો દુર ઈમારા

પ્રજ્ઞય—ખીલી તું નવરંગ જેવી

કુલડાની વાડી જેવી

પ્રમીલા—છોડો મુજ બંગડી ફાડી

કંચુકી દોરી તોડી

(૨૧)

(અરે પશુ મારો બાઈ આવે છે)

પ્રજ્ઞમ—(તે તો તારી બાળી પાસે જાય છે)

પ્રમીલા—થયાં મને વરસો પુરણુ આજે જાર.

પ્રજ્ઞય—મારી બહાલી તો મર્ધ થા દવે તમમાર.

પ્રમીલા—કહું માનો.

પ્રજ્ઞય—માનોને મારા સમ છે.....બહાલી

મધુકર-સરોજ

(૧૪)

પ્રજ્ઞય મંજરી—ધરતી વહુનો ફળે તો આ જોયા જોવો થાય.

સરોજ—પોગળ પુટયું સરોજનું અરેરેરેરે હાય.

મધુકર—વઠેજ નારી પતીની સત્માનાથીને ચ્હાય.

મંજરી—ઓ સ્વામી મારા જીવ થઇ મોટો ભાગ્ય તમને પાય.

મધુકર—આ નીકળો રાંડ કળત.

પ્રજ્ઞમ—થયો મોટો ઉતપાત,

સરોજ—જુસ્થો જુસ્થો મા બાપ.

મંજરી—નહિ મારો સ્વામીનાથ,

પ્રજ્ઞમ—હા. હા. હા, હા. હા. હા. (૬) ધરતી,

અંક ૨ બે.

કંચનીચા—

(૧૫)

પહેલુંમે મેરે કયા કરું દીલમર તો નહિ હે.
 મુલ મુરખ કહેતે હે ગુલેજે બાતો નહિ હૈ—પહેલું.
 હિડતાહે મહોત દુરસે ધરપર મેરે દેખો.
 માસુકકે ધરકા કોઇ ખશુતર તો નહિ હે—પહેલું
 મુનતા હું કે બીન દામસે મીલતા નહિ માશુક.
 આશક હું મગર પાસ મેરે જર નહિ હૈ—પહેલું.
 પોચાદીયા એકદમમે મુઝે ઐસે એ મૈલા.
 તુંસા જહામે કોઇ દીલ જરતો નહિ હે—પહેલું.

સરોજ પ્રથમ પ્રમીલા— (૧૬)

પ્રમીલા—રામા રંગીલી તું આવજેરે તલાવ કાંઠે ઝુંપડી.
 પ્રણય—તીથાતી ધ્યાનમાં રાખજેરે ત્યાં છે લટકતી.
 તુંમટી—રમા.

પ્રમીલા—કાલે સવારના પેરે આવીશ હું.
 આવાનું કાંઈ પણ સાથે બાવીશ હું.
 પ્રથમ—સગે સ્વાદીષ્ટ ફૂલ લાવજેરે.....તલાવ.

સરોજ—કાળી બા જગલી ઘોળા કબાનું.

રાતી હોલીને માતા હોલાનું
 કામ તો મઝાનું થાય છેરે.....તલાવ.

સરોજ મંજરી

(૧૭)

સરોજ—ચાલો ચાલો મોહની જાદીથી હૃદયને કાઢી ગામમાં.

મંજરી—મ્હાલો મ્હાલો મોહનજી મારે ના રેવું છે.

આ મામમાં—ચાલો.

શુદ્ધ ખચ્ચરની ઘોળી ફાટીમાં ધુળ નાંખું.

સરોજ—કામ મજાતું ત્યારે થાય છે.

(કેમ રંગીલી)

મંજરી—[હા રંગીલા]

સરોજ—ખીજે કાંઈ ગામ નાથું.

મંજરી—ખાવાતું ત્યાં શું ખાશું.

સરોજ—ઘોઝો કરીશું કકડે ખાજનો (કેમ વાલીડી.)

મંજરી—હા વાલીડા.

સરોજ—એ પણ સાર છે મોટે રસ્તે દુકાન રાખી

હેરકરીંગતું કરશું કામ,

મંજરી—હું પણ નવરી પરમાં બેઠી કપડાં સીતી લાઉં

(૧૮)

દામે.....ચાલો.

સુમનમાળા—હું તો જપું છું માગારે નાય ચરણની અનેકવાર

સેવા હરનીશ ચાહું રે પતી સેવા મમ મોક્ષદાર

જીવન સતી સાર્થક સાથી પતીને પ્રેમસમ પુજવાથી

પતીને પુજે તે નારી સાચી નાણવી (૩) હું તો

(૨૪)

નીચું કાઢે જે અખળા ચોતાનો આ જનમારે
તેવી કુલટાને દુરભાગી જાણવી (૩) હું તો.

શુભન સહેલુય—

(૧૯)

સહુદેવ—તમા છે નયન સહુણા સ્યામ તમારા ચરણ પુણુપ્રાણ.

સહુદેવ—ઠાલી પું અંતરનો આરામ હું તારા સા કહ
વખાણુ—તમે.

શુભન—વખાણુશો નહિ પગે પકુહું.

સહુદેવ—મણી તને મુજ દેડે જકુહું.

શુભન—દેડે જડેલી જીને રવમીનું સુખ છે સ્વર્ગ સમાન,

સહુદેવ—જગતમાં જીયો છે રતનની ખાણ.

જેના ઉદરતી પાકયા પરશુ વામનમમ

સંતાન—તમારા.

સહુદેવ—ભગવતી પું મમ બાળ્યમણી છે.

શુભન—એ મણીના તમે સાચા ધણી છો,

સહેવહ—જે ધરમાં નારી સુધક તે નરનો સદ્ગુણ જાવતાર.

શુભન—જીયોનો સ્વામી થકી ઉદાર.

સહુદેવ—શીયળવતીના દેવ તથા ગધિવં કરે ગુણગાન—તમારા

શુભનાદેવી—

(૨૦)

ઠાધા કૃષ્ણ મોરારી કુંજખીહારી અખળાની

વારે આવોરે.

(૨૫)

મંઝરીના બાજ આપે ઉઝર્યા બકનેની નારે ધાઓરે
મારા સુંદોર રયામ રાધાના રઠીયાળા...અબજાની.
દાસી ચમુનાની અરજ સ્વીકારી
શરણે દ્યેને મે.ારીરે
ઠહાલા ગરૂડે બેસીને ઠહેલા પધારે
દુનિયામાં થાસેજો હાંસીરે.....વહાલા.

પ્રથમ પ્રમીલા—

(૨૧)

પ્રમીલા—રઠીયાળા અંતઃમાં લાગ્યું પ્રેમબાણ.

તીક્ષ્ણ તીરે ધાયલ મીધી તે ઉદયબાણ—રઠીયા.

પ્રથમ—હો ચીતની હરનારી તું શાણી સુખણ

આવો બેટા લીયોને પ્રીત રીત વહાણ—રઠીયા.

પ્રમીલા—સુધાકર મારા હો આખ્યોના તારા હો.

પ્રથમ—પ્રીતીની ખાલીયો છુટી છુટાવો.

પ્રમીલા—ઠહાલીને બેટી વહાલા સુખી થાવો.

જવ.

પ્રથમ—બસ.

પ્રમીલા—નહિ તો

પ્રથમ—મારા સમ.....—રઠીયા

મીઠુણ—

(૨૨)

સદા સત્ય ધર્મનું પાલન કે

એજ મારું કર્મ છે સુખદા

(૨૬)

આ સરીરમાં રામ રામે દેશ સેવા વ્યાપતી
 થોક દુઃખ વીદારવાને ઉરમાં છે દામ
 કરે મુજ હાથે એ શુભ કામ—મદા.

અંક ૩ ને.

સુમનમાળા—

(૨૩)

મતી મતી તારી વીધી કળી ના સકાય તું આઠ મહાએરે
 થટી ફરે તુજ ધડી ધડી પલમાં જીવન પંખી અગદાય ભયભ
 તારો ભયંકર છે એ મહિમા
 જોતાં છેવ મહાત્મ્ય દીનપર શું કર થાયેલ.
 પંચાગી તારા સીતાએ અંકટ સહ્યા ધણીયરેલ
 તો પશુ ટેક કદી ના તોડી હિંદામ અમે તે ધારે
 અંતે વીશ્વવારે ધાયરેલ.....

કૃષ્ણ અર્જુન લીમ— (૨૪)

સહુરેવ—કૃષ્ણ અંદ્ર સુખ દુઃખના આયા નીશદીન
 ચરણે રહું રહું.

અશરણને હરી શરણ તમાર ચરણામૃત રજ
 ચહું ચહું—કૃષ્ણ.

કૃષ્ણ—જે રટે સદા મુજનામ મણી લઉ મારો મણી (૨)

રહું હાજર હરનીશ કાણીક થઉ નહિ ન્યારો થક (૨)

અર્જુન—છો ઘટ ઘટ વ્યાપક આપ તાપ સૌ ટાળો (૨)

(૧૭)

રાખીને ભક્તની બાજ સર્વદા પાળે (૨)

લીમ—હો પાંડવ કુળનું નાવ સુકાની હમારો (૨)

તરવા ભવસાગર પાર આધાર તમારો (૨)

સહુદેવ—ઠાભાભા ઠાલા લાલા ભાભા કાલાવાલા

કરી કહું કહું.

અબુન—દાસ ગણી તારો બાલેકને જેથી કું ખુશ થઈ થઈ-કુખ.

સાખી

કુખ—જેવા ભક્ત અનેક તથાપી કુંતી સુત રહે કરે

પારથ પ્રીતી કારણે કુખ સારથી થઈ કરે

લીમ—બહુ પ્રસન્ન કરી દાસ થીને કરમાવે

નોધારા આધાર નીરંત હમને બાવો—કુખ.

મધુદર સરોજ મંજરી— (૨૫)

પ્રભુપ્રેમ પ્રમીલા—

આનંદ આનંદ વાધે અંગે, સંપે રહેવું ખાસ

જે આશક આશુક યાશે, ધસકને રસને જાશે

ખંતા ધણી તે ખાશે, અતે મુરખ પસ્તાશે

સ્નેહીને સ્નેહી મળીયા, પ્રેમી સદાએ બળીયા

મનના મનોરથ ફળીયા, હરદમના હાં હાં ટળીયા.

બાહરખખર

અમારી નાટક કંપનીના ખેલની ચોપડીઓ
અમારી કંપનીનો મુકામ જ્યાં હશે ત્યાંથી મળશે.
ખેલનું નામ. કિંમત.

જશસંધ. ૦-૩-૦

ચંદ્રલક્ષ્મી ૦-૩-૦

ધરમહંસ ૦-૩-૦

સતી પ્રભાવતી. ૦-૩-૦

માલેક,

ફેબ્રુઆરી અને બાનુશંકરની કંપની.

શ્રી સ. મુ. ના. સમાજ.

